

A TANTÁRGY ADATLAPJA

HUMÁNFÖLDRAJZ

Egyetemi tanév 2026/2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Földrajz Kar
1.3. Intézet	Magyar Földrajzi Intézet
1.4. Szakterület	Földrajz
1.5. Képzési szint	BSc
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Turizmusföldrajz
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	HUMÁNFÖLDRAJZ			A tantárgy kódja	GLM2105
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	dr. Szócs Levente				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Lakatos Judith				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	56	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					31
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórászámmal)					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					-
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászama					69
3.8. A félév összórászama					125
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	-
4.2. kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	videó projektor, laptop
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Számítógép/ laptop, internet, videó projektor

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia

CP1; CP2	A hallgató/végzett elemzi, magyarázza és értékeli az emberek, helyek és környezetek közötti dinamikus és összetett tér-időbeli kapcsolatokat különböző léptékekben, valamint képes kiválasztani, rendszerezni és feldolgozni azokat az adatokat és információkat, amelyek az emberi tevékenységek környezeti hatásaira, illetve a társadalmak demográfiai, társadalmi, politikai és gazdasági jellemzőire vonatkoznak, földrajzi és térbeli összefüggésben, szakmai projektek, tanulmányok, jelentések és tanácsadási tevékenységek céljából.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	S1–kommunikáció, együttműködés, kapcsolatok kialakítása és tárgyalás másokkal; problémamegoldási stratégiák kidolgozása; tervek és specifikációk készítése földrajzi jelenségek és társadalmi rendszerek elemzéséhez; szöveges, vizuális és oktatási anyagok készítése; valamint a tudás átadása mások számára. S2–információk gyűjtése, tárolása, nyomon követése és felhasználása; tanulmányok, vizsgálatok és tesztek végzése; nyilvántartások vezetése; az információk kezelése, értékelése, feldolgozása, elemzése és monitorozása, valamint az eredmények bemutatása.
CT3	S3–szolgáltatásnyújtási kompetenciák mint segítségnyújtás, szolgáltatások és tanácsadás biztosítása a közönség és az ügyfelek számára; a szabályok, standardok, irányelvek és jogszabályok betartásának biztosítása.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP1, CP2, CT1, CT3	A hallgató/végzett ismeri és érti az emberi társadalmak térbeli szerveződésének alapvető jellemzőit, valamint elemzi az emberek, helyek és környezetek közötti dinamikus és összetett tér-időbeli kapcsolatokat különböző léptékekben; tisztában van a társadalmi, gazdasági és demográfiai folyamatok földrajzi összefüggéseivel.	A hallgató/végzett képes a társadalmi és gazdasági jelenségek térbeli elemzésére; adatokat és információkat gyűjt, rendszerez és értelmez földrajzi kontextusban; alkalmazza az alapvető elemzési módszereket tanulmányok, projektek és jelentések készítéséhez; képes az eredmények értékelésére és bemutatására.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	
Az emberi társadalmak térbeli szerveződésének és működésének alapvető fogalmai és elméletei.	
A népszépi, gazdasági és társadalmi folyamatok földrajzi összefüggéseinek ismerete.	
Az ember–környezet kapcsolatrendszerének és annak térbeli hatásainak megértése.	
A globalizáció, urbanizáció és regionális fejlődés főbb folyamatai és jellemzői.	
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)	
Társadalmi és gazdasági jelenségek térbeli elemzésének képessége különböző léptékekben.	
Földrajzi adatok és információk gyűjtése, rendszerezése és értelmezése.	
Tematikus térképek és vizuális eszközök alkalmazása az elemzésben.	
Térbeli folyamatok és kapcsolatok kritikai értékelése.	
Eredmények szakszerű bemutatása szóban és írásban.	

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A társadalomföldrajz fogalma, tárgya és kutatási területe	kombinált bemutatás aktív részvétellel	2 óra
2. Tér és ember. A társadalomtudomány alapjai	szóbeli előadás interaktív részekkel	2 óra
3. Tér és társadalom. A társadalom térbeliségének alapfogalmai	interaktív bemutatás	2 óra

4. Rendszerek és modellek a társadalomföldrajzban	szóbeli előadás interaktív részekkel	2 óra
5. Tér és idő. A történeti szemlélet a földrajzban	interaktív bemutatás	2 óra
6. Az ipari forradalom és a társadalmi modernizáció	interaktív bemutatás	2 óra
7. Erőforrások és gazdálkodás. A racionális ember	szóbeli előadás interaktív részekkel	2 óra
8 A globális gazdaság és a gazdaságpolitika főbb irányvonalai	kombinált bemutatás aktív részvétellel	2 óra
9. Értékek és normák. A társadalom normatív paradigmája és etikai dilemmái	heurisztikus párbeszéd, vita	2 óra
10. Funkció, konfliktus, interakció. A fontosabb társadalomelméleti megközelítések	szóbeli előadás interaktív részekkel, vita	2 óra
11. Társadalmi szerkezet és társadalmi mobilitás	heurisztikus párbeszéd, vita	2 óra
12. A térbeli mobilitás és a diffúzió formái	interaktív bemutatás	2 óra
13. Ember és szervezet. A társadalom szerveződési formái	heurisztikus párbeszéd, vita	2 óra
14. Földrajz és politika. A hatalom típusai és térbeli dimeziói	összehasonlító elemzés, heurisztikus párbeszéd	2 óra

Könyvészet

1. Andorka R. (1992), Bevezetés a szociológiába, B.K.E., Aula, Budapest.
2. Livi-Bacci, M. (1999), A világ népességének rövid története, Osiris, Budapest.
3. Pressat, R. (1976), Analiza demografică Edit. Științifică, București.
4. Raboca, N., Surd, V. (1989), Geografia populației și așezărilor, UBB Cluj-Napoca.
5. Rédei M. (2001), Demográfia, ELTE Eötvös kiadó, Budapest.
6. Surd, V. (1979), Populația, așezările și economia mondială. Edit. Dacia, Cluj-Napoca.
7. Trebici, V. (1978), Demografia. Edit. Didactică și Pedagogică, București.
8. Ungureanu, Al., Muntele, I. (2006), Geografia populației, Edit. Sedcom Libris, Iași
9. Pósnán L., Veszprémy L., Isaszegi J. (2018), Migráció a kora középkortól napjainkig, Zrínyi Kiadó
10. Farkas Zoltán (2023), A társadalmi alakulat fogalma és típusai, DOI: 10.32564/128.10, Replika

8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az ember a jelenkori földrajztudományban – meghatározások, alapelvek és alapfogalmak	heurisztikus párbeszéd	2 óra
2 Az emberi társadalom összetétele és funkcionálitása	problémafevetés közös vizsgálat	2 óra
3. A térbeli-társadalmi struktúrák tipológiája	munka szervezett csoportokban	2 óra
4. Rendszerek és modellek a társadalomföldrajzban	modellezés brainstorming	2 óra
5. Az emberi tevékenység és hatása a környezetre	projekt-bemutató: vita/ tematikus elemzés	2 óra
6. Az emberi területi struktúrák összehasonlító vizsgálata	munka szervezett csoportokban	2 óra
7. A társadalmi jelenségek térbeli diffúziójának modelljei	összehasonlító elemzés	2 óra

Könyvészet

1. Andorka R. (1992), Bevezetés a szociológiába, B.K.E., Aula, Budapest.
2. Livi-Bacci, M. (1999), A világ népességének rövid története, Osiris, Budapest.
3. Pressat, R. (1976), Analiza demografică Edit. Științifică, București.
4. Raboca, N., Surd, V. (1989), Geografia populației și așezărilor, UBB Cluj-Napoca.
5. Rédei M. (2001), Demográfia, ELTE Eötvös kiadó, Budapest.
6. Surd, V. (1979), Populația, așezările și economia mondială. Edit. Dacia, Cluj-Napoca.
7. Trebici, V. (1978), Demografia. Edit. Didactică și Pedagogică, București.
8. Ungureanu, Al., Muntele, I. (2006), Geografia populației, Edit. Sedcom Libris, Iași

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	az elsajátított fogalmak rendszerezésének és felhasználásának ellenőrzése	Vizsga	75%
9.5 Szeminárium/ Labor	gyakorlati alkalmazás képessége	Szeminárium-feladat bemutatása, kutatási miniprojekt megfogalmazása és kivitelezése	25%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Legalább 5-ös végső jegy.			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

 ■ A fenntartható fejlődés általános ikonja								
								
								
								Nem alkalmazható
								

Kitöltés időpontja:
2026.04.15

Előadás felelőse:
Szócs Levente

Szeminárium felelőse:
Lakatos Judith

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2026.04.28

Intézetigazgató:
Máthé Csongor